

duljica bila pa je že v načelnikovem žepu. Na njej bilo je čitati sledeče: „Herrn Dr. Bresnig 19 Deutsche (brez izpahjenega samo 18. pis.) gegen 19 Nationale. Sollten wir nicht fortgehen? Die Sitzung würde dadurch gesprengt? Dr. Strafella.“

Tako delajo, kedar jim kaka — modrost spodleti: Markovski po sili Nemec Strafella zažvižga in po sili Nemec Breznik, po sili Nemec Vojsk, po sili Nemec Šostarič, v kratkem vsi stari in novi Nemci junaški pobegnejo; potem pa se v „Cillier Zeitung“ hvalijo, kako „safrmilijonsko“ zvito so „den Herren Finsterlingen“ prekrižali volitev v okrajni šolski svet.

Ali pustimo šalo na stran, kajti stvar je zelo resnoba, in nadajamo se, da bodeta ona dva, ki sta se takrat od naših hudih protivnikov dala pregovoriti ali odstrašiti, prijateljski glas poslušnola, ter vselej prišla in z nami devetnajstimi skupaj zvesto glasovala za vse, kar je ptuj-skemu kraju na bask in Slovencem na čast in poštenje.

Posebna pohvala pa se naj tukaj javno izreče gospodom Domitru, Kosišu in Žunkoviču, ki se nikakor niso dali zmotiti po znanem sladkem Judeži, ki njih je še v poslednjem trenutku nagovarjal, naj ne grejo v skupščino, kajti najboljšje pre bode, če pri okrajnem šolskem svetu vse pri starem ostane.

Pristavek urednikov. Slovenci, ne bodite babe, ampak značajniki, kateri nečejo sami biti podlaga ptujčevi peti! Rešite Slovence ptujskega sedanjega okrajnega sveta hitrej ko mogoče. Ali ne vidite, kako nemčurji zvesto in vsi prihajajo k sejam in ondi zoper vas vkup držijo kakor klešči! Vsak Slovenec, ki se je od Slovencev dal izvoliti v okrajni zastop, je dolžen k sejam prihajati!

Gospodarske stvari.

Metljaji na pljučih.

Nadaljna po postavi in sicer na 2 meseca zavarovana ovčja bolezen so metljali na pljučih ali pljučni metulji.

Ta bolezen se večjidel pri mladih ovcah nahaja in se izcimlje, kakor se domneva, kajti natanko dokazano še ni, če se živali na globoko ležečih, vlažnih močvirnatih in blatnih ali pa po pašnikih ob stoječi ali počasu tekoči vodi stoječih travnikih pasejo. Na takih pašah, menijo nekteri živino-zdravniki, se nahaja zalega nekega zajedavca, ktera ali na travi živi ali pa se je po drugih posredovavcih, po mrčesih ali polžih na travo zanesena postane. Ta zalega se potem od ovec po mislih živinozdravnikov popase in v njih metljaje na pljučih provzročuje.

Ta zajedavec pride, kakor pravijo, ovcam naj poprej v želodec, odtod v sapnik, kjer se potem v tanke vejice prav za prav vlezno kožo tankih vejic sapnikovih zarijejo.

Bolezen je silno dolgotrajna in za priprostega kmetovavca v začetku večjidel težko zaslediti in pregledati. Že zaradi omenjene dolgotrajnosti bolezni je tudi razvidno, da pri nji zelo raznovrstne prikazni opazujemo. Med njimi je v prvi vrsti opaziti težava, s katero se bolene živali oddihujejo. Hripav, zasopen, krčevit kašelj, s katerim živali včasih davé se cele kepe črvov po 100 in več, ki so vse v zlezo zavite, izmetavajo, je zanesljivo znamenje te bolezni. Če je ta že daleč napredovala, tako ni nobene vračitve več. Živali večjidel revno poginejo.

Jeterni metljaji.

Tretja in poslednja ovčja bolezen, ki je tudi po postavi in sicer na dva meseca zavarovana, so jeterni metljaji ali jeterni metulji.

Ta bolezen je s prejšnjo v mnogem oziru v rodu ali zlahki.

Kakor pri prejšnji so tudi pri tej bolezni skoraj isti vzroki, iz katerih se izcimljava. Neki zajedavec pride ali po pijači, ali po hrani v žival, namreč najprej v želodec, in iz tega v jetra, kjer potem imenovano bolezen uzrokuje.

Tudi njene prikazni so prikaznim prejšnje podobni. Bolezen je silno dolgotrajna. Med naj bolj v oči padajoče prikazni je šteti žolta barva bele kože, oči in dlesna. Živali radi ne jejo, povžito hrano slabo prebavijo in imajo napet trebuh.

Bolene živali pozgublajo od dne do dne več redivnih rokov in slednjič se prevrže vsa bolezen v trebušno vodenico, kar trpinkam potem v kratkem pogin pripelje.

Vračitev je le v začetku bolezni mogoča in še tedaj vsakokrat ne lahka. Potreba je poklicati živinskega zdravnika.

Da je treba s petrolejem jako pazljivo ravnati priča sledeča prigodba. Pretekli torek je mlad hribovc svojo jalovko s petrolejem po vratu in šinjaku mazal, da bi z živinčeta uši pregnal, pa vsikdar s toplo vodo in miljo si roke dobro umil. Ko tretji dan zvečer z žveplenkami luč prižiga, skoči od sveče plamen na roko, in roka začne goreti. Mahoma človeka izvlečejo, in goreče roke z mokrimi rutami povijejo. Ko bi kolkanj še zamudili, bi bil mladi mož zgorel. — Ima kdo s petrolejem kaj opraviti, ne smeje z gorko ali toplo vodo, ampak mora s studenčino se umivati.

Na Angleškem je pred 60 letmi neka plemenita gospa se za gledišče oblačila, na vsaki strani zrcala (špegla) sveče imela, da bi se bolje videla. Ko z roko blizo goreče sveče pride, skoči plamen v njo, gospa zaupije, začne goreti in umerje. Na Tirolskem dobi bogata grofica zvečer pismo od svoje prijateljce; bilo je leta 1847. Da bi laglej brala, stopi k mizi in si luč blizo postavi. Ko z roko blizo sveče pride, skoči plamen v njo in žena začne goreti. Brž jo položijo v po-

steljo in z mokrimi pertiči povijejo, a uboga grofica je umrla po grozoviti bridkosti v pol uri in ko so na pare jo polagali, se še je kadilo skozi usta in nos.

Jož. Hašnik.

Zoper napenjanje goved marsikaj rabijo. V prejšnjih časih so govedo sim in taj gonili, dokler da je začela sapa od živinčeta puhteti. V časi so vamp z nalašč za to iznajdenim nožem (troaker) prehodli in sapo izpušali; najboljši pa je cev iz gutaperha, kojo po gobci v vamp porinejo in sapo izpušijo; tudi zalivanje s petrolejem pomaga. Dne 21. septembra t. l. na Matevževo je nek mešetar kravi, koja je iz Celja v Šentjur na sejem prignana sred trga zaradi napenjenja na cesti padla, masele vina v uho vlil, in v tem trenutku krava odskoči — vetrovi derejo spredi in zadi iz krave, lastnik jo postavi na sejem in srečno proda.

Jož. Hašnik.

Dopisi.

Iz Gradca. (Deželni zbor) je imel že 12 javnih sej. Izmed raznih obravnav omenimo le one stvari, ktere imajo za nas Slovence posebej ali pa za celo Štajersko večjo važnost. Sprejete so se štiri postavbe, namreč: o lovskih skaznicah, vsled kterih si mora vsak lovec za tri goldinarje na leto pri okrajnem glavarju lovsko skaznico (Jagdkarte) kupiti, če hoče na lov hoditi. Slovenski in konservativni poslanci so se zoper to postavbo vpirali, pa liberalci so jo z večino sprejeli. Druga postavba o nadzorovanju računov občinskih in okrajnih zastopov kakor drugih nižih javnih oblastnj se je z liberalno večino sprejela, dasiravno je poslanec Žolgar dosti tehtnih vzrokov zoper to postavbo navajal. Tretja postavba govori o zatirovanju kmetijstvu škodljivih rastlin. Slovenci so bili od kraja zoper to postavbo, ker je preostre kazni imela. K sreči pa pri obravnavi dotičnega oddelka ni bilo zadostno število liberalcev v zbornici in slovenska s konservativno stranko je zmagala. Prav se jim je zgodilo. Po tem so slovenski poslanci tudi za to postavbo glasovali, ker so odstranili, kar je preostro bilo. Četrta postavba pa govori o povzdigi živinoreje, za katero so poslanci vseh strank glasovali. Tudi razdelitev nekaj občin v slovenskih krajih se je sprejela tam, kjer so dotične obravnave skončane bile; za podobni Ločica in Prekop pri Vranskem pa se je deželnemu odboru naložilo, dotične korake storiti, da se zaželjena razdelitev dokonča. — Srenjskemu zastopu celjskega mesta se je dovolilo, od vsakega psa v mestu 4 gl. na leto davka pobirati, 2 odstotka od najemnine pri stanovanjskih jematih in domovinsko pravico do 200 goldinarjev oddajati. Po takem se bodo mestni očetje še leži ko zdaj z visoko politiko pečali, ker bo dosti denarja. Kaj pa bodo meščani porekali, če bo vedno več davek?

Iz Celovca. Tukaj izhaja listič pod imenom „freie Stimmen“, kterega glavni namen je, vse kar je slovenskega z blatom ometavati in pošteno Slovence grediti. V članku „die nationale Schultetze in Kärnten“ piše take bedarije, ka mora človek, kteri ima še nekoliko zdravega razuma, strmeti nad budalostjo pisateljevo. Jezi se namreč, da so se katehetje slovenskih šol pred nekterimi leti obrnili na slavno škofijstvo, ter prosili odstranitev onih okoliščin, ktere so krive, da naši slovenski otroci slovenskega katekizma brati ne znajo, ter smeši prositelje in miljuje pokojnega knezoškofa Valentin Wiery-a, da je ono prošnjo uslišal, ter tudi korake pri naučnem ministerstvu storil, akopram brez uspeha. Ker pa se možu dozdeva, da ona prošnja še ni odložena, ter da bi utegnili slovenski katehetje zopet enako prošnjo na novo škofijstvo odposlati, roti sedanjega knezoškofa Petra, da naj take „klerikalne heiss-sporne“ energično zavrne, ter jim dobro posveti. Revček! Naš milostljivi knezoškof bodo prošnjo takoj temeljito preiskali in po temeljitem preiskani se prepričali, da so pritožbe opravičene, ter da je uže skrajni čas, da se razmere naše šolske predugačijo. Mi Slovenci popolno zaupamo novemu knezoškofu in tudi nimamo uzroka nad Njichovo poštenostjo dvomiti, ter smo preverjeni, da naš prečastiti g. vladika od svojega v prvem pastirskem listu izrečenega principa „Vsakemu svoje“ tudi nam Slovincem nasproti nikdar odstopili ne bodo, ter tako pokazali, da znajo drugače narodnostni mir okrepčevati, kakor „Freie Stimmen.“ Namen celega članka pa je, pri nas Slovincih zaupanje v našega milostivega gospoda knezoškofa omajati, kar se pa nikdar ne boče zgodilo in naj „Freie Stimmen“ še tako napenjajo se, vsaj jih poznamo kdo da so in kteri je njih pravi namen, vsaj imamo toliko zdravega razuma, da zamoremo pšenico od plev razločiti. Dobro je tudi to, da omenjenemu lističu uže zadnje ure teko, in v smrtnem boji ranjeni lev še nekoliko krog sebe bije, pa naj le bije, bojimo se ga nič in vkljub njegovemu rujovenju hočemo se probuditi in delovati z vsemi silami za povzdigo naroda našega slovenskega, do sedaj tolikanj zatiranega. Preuzvišenega našega knezoškofa pa zagotavljamo popolnega zaupanja in odkritosrčne naše ljubezni, ter prosimo, naj se tudi oni potegnejo za naše svete pravice, da tudi nam zasije milejša solnce srečne prihodnosti. — Vreme je tukaj jako slabo, dežuje v enomer, po planinah zapadel je sneg, a vendar se noče zjasniti. Kmetovalec vzdihuje, ker ne more vsega vsejati, ajdo je potreba požeti, a se ne da zbog slabega vremena. Bog nam pomagaj!

U.

Iz Šoštanja. (Nemškutarstvo.) Na Kranjskem se najde v sredi slovenske zemlje mesto Kočevje, v kojem trdi Nemci prebivajo, ali tudi pri nas na slov. Štajarskem se bode sčasoma, kakor se kaže, trg Šoštanj tako ponemčil, da se